

Epíleg

En el sopar que l'Ajuntament de Palma oferí als astrònoms estrangers l'endemà de l'eclipsi, es recolliren les seves signatures i les de les autoritats presents. Es conserven els fulls manuscrits del discurs d'acomiadament amb les signatures dels astrònoms i l'acta esmentada en aquell discurs que s'aprovà en la sessió del Consistori de dia 6 de setembre de 1905.

A l'acta mecanografiada hi ha algunes errades tipogràfiques que no hi són en els fulls manuscrits i, evitant-les en aquesta transcripció, es llegeix:

En la salutación que, como despedida á los sabios Astrónomos que vinieron á observar desde Palma el último eclipse de sol, oísteis al terminar el banquete con que esta corporación quiso obsequiarles el día treinta y uno de Agosto próximo pasado, se consignaban, entre otros el párrafo siguiente:

«Aceptad, Sres, nuestro afectuoso saludo de despedida y los que aquí quedamos, los que componemos el Ayuntamiento de Palma, estamos dispuestos á escribir en el acta de la primera sesión que celebremos los nombres de los sabios á quienes hemos querido obsequiar con este modesto banquete, para que conste el aprecio que hacemos de su visita y que nos asociamos al progreso que su estancia entre nosotros ha de producir en el orden científico.»

Para dar satisfacción al interés entonces demostrado y hacer honor al pliego de firmas de todos los Sres que formaron las Comisiones Inglesas, Alemana y Suiza, suscritas al finalizar aquel acto, los Concejales que suscriben tienen el gusto de proponer á V.E. se sirva aprobar que consten en el acta de la presente sesión las manifestaciones de complacencia de este Ayuntamiento por la visita de aquellos sabios extranjeros, y se una á la misma la relación nominal de todos ellos formada por sus respectivos autógrafos.

Palma 6 de Septiembre de 1905

Jerónimo Castaño = Francisco Garcia Orell = José Piña

En el fulls manuscrits, les signatures de la mà dels astrònoms segueixen el text. En l'acta mecanografiada s'intenten esbrinar i transcriure els noms dels astrònoms a partir de les seves signatures, sense massa encert com veurem; però és que la tasca degué semblar difícil de fer correctament. La frase que les precedeix és: *«Las firmas autógrafas á que se refiere la anterior proposición en cuanto han podido descifrarse parece que dicen»*.

Les signatures manuscrites dels membres de l'expedició anglesa eren:

Norman Lockyer President
R. Sime Captain *H.M.S. Venus*
 Howard Pagn
 Charles P. Butler. Solar Physics Assistant.
 Hugh Clift. Staff Surgeon. *H.M.S. Venus*
 Hugh Williams. Lieut. R. N. *H.M.S. Venus*
 William J. S. Lockyer. Solar Physics Observatory
 Bernard F. Trench. Lieut. R. N. *H.M.S. Venus*
 F. K. McClean —
 James Jones. Lieut. R. N. *H.M.S. Venus*

Els noms dels membres de l'expedició anglesa són transcrits amb dificultats evidents, per exemple, el nom de Norman Lockyer fou transcrit com a Roman i el freqüent llinatge anglès Williams com a Willians. Sens dubte, la dificultat estava en la cal·ligrafia i en que molts de noms estrangers encara devien ser una raresa en aquesta terra, una que anys després rebria tants de turistes.

Entre les autoritats, signaren en primer lloc les tres següents:

Autoritat de la
Capitana General de les Illes Balears
Reis de Mallorca y Menorca
Jaime José Martínez Alcaide de Palma
D. del Campo, Gobernador Civil

Quan el dia 6 de setembre es va signar l'acta a l'Ajuntament, feia dos dies que Julius Elster i Hans Geitel, dos dels astrònoms presents al sopar d'acomiadament, havien deixat l'illa. Havien vingut a Mallorca amb el vaixell *Bellver* des de Barcelona i se'n tornaren amb el mateix vaixell. Geitel va redactar la història del seu viatge per observar l'eclipsi i, com a homenatge, emprarem les paraules finals del seu relat per concloure també aquest llibre.

«...El vespre del dia 4 de setembre abandornàrem el port de Palma amb el mateix vapor que ens havia dut fins allà. El cel tornava estar serè i estrellat, la lluna estava al sud-oest dins el primer quart, la mar brillava amb espurnes blaves posades en moviment per les ones del vapor. El capità del Bellver que ja havíem conegut en el viatge d'anada, ens volgué donar una imatge bella de record: la piràmide rocosa de l'illa de Sa Dragonera estava molt pròxima davant nosaltres quan ens cridà al pont de comandament. Amb la mar calmada fou possible passar per l'estret canal que la separa de Mallorca. El vaixell avançà per l'estret canal transitable amb la meitat de potència dels motors de vapor. A l'esquerra hi teníem les masses rocoses escarpades amb el far sobre una alçada vertiginosa, a la dreta, blocs escampats dins la mar, i al darrera, la costa escarpada de Mallorca.

Una barca de pescar amb la vela tombada cap endavant passà per devora; a damunt hi havia una gavina i sobre l'aigua brillava la llum de la Lluna.

Pel desplaçament de les estrelles respecte els màstils i les cordes del nostre vaixell, veïèrem des del nostre lloc elevat com el vaixell anava temptant camí atentament i canvià temporalment el seu curs. Els so del xiulet de vapor havia de despertar l'eco de les parets rocoses, però la contesta es perdé amb el renou de les màquines. Giràrem i deixàrem la travessia rera nosaltres. El moviment balancejat del terra davall els peus indicava que la mar de fons ens havia tornat a envoltar. L'estrella polar estava sempre amagada pel màstil situat a proa, que ballava cap amunt i cap avall, i el viatge continuà fixament cap el nord.» **H. Geitel**